No. 81.

BREDASCHE
Staat-, Letterkundig-
Nieuws-
Zondag den

COURANT.
en Wetenschappelijk
Blad.
24 April.

BUITEN GEWOON TE ZEGEVEN
1831

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BREDA, brengen bij deze, ten verzoeke van den Heer Generaal-majoor, Opperkommandant dezer Vesting, ter kennisse der daarbij belanghebbende Ingezetenen, dat, ten gevolge het maken eener afsluiting met palissaden om het Gasthuismentigebouw, ten einde het terrein aldaar kunne dienen tot wandelplaats voor de zieken thans mede in dat gebouw bevindende zieken, de passage van het Kasteelplein naar de Cingelstraat provisioneel zal worden gestremd.

Breda, den 21sten April 1831.

DE ROY VI,
Ter Ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHäUIKES.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 23sten April.

Het heeft Z. M. behaagd, tot staatsraden in buitengewone dienst te benoemen de heeren *J. M.* baron *van Tuijll van Serooskerken van Westen*, gouverneur van Noord-Brabant en Mr. *J. van de Bell*, burgemeester der stad Amsterdam, [illegible] benevens den [illegible] gaat voorts met de opgave van het bedrag der inschrijvingen in de negotiatie van 42 millioen, en voegt, bij de aanstipte medegedeelde opgave van het op den 18den, 19den en 20sten ingeschrevene, heden dat van het op den 21sten ingeschrevene, uitmakende alzoo tot den 22sten, de somma van ƒ 14,365,300. Te Amsterdam was, op gezegden 21sten, voor ƒ 351,000, te 's Gravenhage, voor ƒ 49,000 en te Rotterdam voor ƒ 98,000 ingeschreven.

— Heden inspecteert Z. K. H. de afdeelingen kurassiers No. 3 en No. 9, het regiment lanciers No. 10 en de halve batterij rijdende artillerie No. 4 op de heide bij *Gilze*. Wij vernemen dat Z. K. H. Maandag aanstaande zich op reis begeeft, om de 2de en 3de divisie, benevens de 2de brigade kavallerie en de vier batterijen reserve artillerie, in den loop der volgende week te inspecteren.

— Zoals wij in ons vorig nommer reeds voorlopig gemeld hebben, heeft Z. K. H. Prins *Frederik* gisteren de 1ste brigade van de 1ste divisie, op de *Rijkevensche heide* in oogenschouw genomen. Deze brigade bestond: uit twee bataillons grenadiers, het 1ste bataillon van de 2de afdeeling noord-hollandsche schutterij, het 1ste bataillon van de 1ste afdeeling zuid-hollandsche schutterij, de kompagnie Haskeurs, van de Groningsche Hoogeschool en de veldbatterij No. 6 u. Z. K. H. was wederom met het gejuich van: *Leve de Koning! Leve Prins Frederik!* ontvangen geworden. Na deze troepen te hebben laten manoeuvreren en defileren, is Z. K. H. naar *Groot-Zundert* gereden, om het aldaar gepostteerde en tot deze brigade behoorende 1ste bataillon jagers te inspecteren, welke op de uiterste voorposten liggende deze niet hadden kunnen verlaten, om zich bij de overige troepen hunner brigade te voegen.

— Naar wij vernemen zijn thans de luitenant-generaals divisie kommandanten alle op hunne posten bij het leger, behalve de Hertog van *Saxe Weimar*, wiens tegenwoordigheid in Luxemburg nog noodzakelijk is. Hoogstdeszelfs divisie wordt ad interim gekommandeerd door den generaal-majoor *des Tombe*.

— Het 1ste bataillon der 4de afdeeling zuid-hollandsche schutterij, dat gedurende eenigen tijd hier in garnizoen gelegen heeft, is gisteren naar Terheiden uitgemarcheerd, om daar provisioneel gekantonneerd te blijven. Ter vervanging van dit bataillon, hebben wij gisteren in onze vesting gekregen een tweede bataillon der 1ste afdeeling mobiele geldersche plattelands schutterij; zoo als de meeste der landelijke schutterijen onderscheidt zich ook dit bataillon door deszelfs sterkte, door de grootte en de kloekheid der manschappen.

— Naar wij vernemen zijn door de zorg van den heer burgemeester van *Zevenbergen*, district Breda, drie vrijwillige jagers geëquipeerd naar het korps vrijwillige Noord-Brabandsche jagers van den luitenant-kolonel *Verstraaten* gezonden. Het is ons aangenaam deze blijken van moederlandsliefde van onze ijverigen provincie te kunnen kenbaar maken.

— Heden morgen is alhier gearriveerd de Koninklijke valpost, bestaande uit eene kaleche, een fourgon en twee postkarretjes.

— Het *Journal de la Haije* bevat eene lijst der misdaden, welke, sedert de *glorieuse revolutie*, in België gepleegd en tot dus verre ongestraft gebleven zijn; het getal dier misdaden, en gezegd *Journal* is geenszins zeker er niet nog eenige te hebben overgeslagen, beloopt 62, alle zware misdaden, onder welke en nagenoeg vijftig zijn, waarop bij de wet de doodstraf gesteld is.

— Zeker brusselsch schilder, met name *Celestin, François* heeft eene schilderij vervaardigd, hetwelk verbeelden moet: *de Belg, als overwinnaar, de vlag van koning Willem vertredende.* Deze schilderij zou bestemd zijn, om eene der zalen des gouvernements te sieren. Wij meenden, als tegenhanger van deze schilderij, ten onderwerp kunnen opgeven: *Van Speyk, de vertreders der hollandsche vlag gebraden ten hemel zendende*, daarbij bezigende de zeer naive uitdrukking van den braven zeeman *Magnus*, vervat in eenen brief aan zijnen vader, welke onlangs, door eenige hollandsche couranten, uit het Haagsche dagblad is overgenomen.

— Een oppr-officier, met onderscheiden ridder-orden en onder anderen met die van *de IJzeren Kroon* versierd, hetwelk hij ten gevolge zijner veldtogten onder *Napoleon* bekomen heeft, en die thans in Oostenrijksche dienst is, trad onlangs de trappen van het keizerlijk paleis te Weenen op, terwijl de jonge hertog *van Reichstadt* den grooten trap afklom. De hertog, den officier bespeurende, en het oog op zijne decoratien slaande, zeide met ijnige ontroering tot hem: „mijn vader heeft u met dit ridderkruis der *IJzeren Kroon* beschonken; — ja, antwoordde de officier, keizer *Napoleon* heeft het mij gegeven. — Gij moet hetzelve dan wel verdiend hebben, want ik weet, dat hij er spaarzaam mede was; gij moet er zeer trotsch op zijn." — De officier stond bij deze aanmerking als verstomd. — „Gij zijt verwonderd," hernam de jonge vorst, „en gij hebt gelijk. Europa heeft een [illegible] denkbeeld van mijne opvoeding, en verondersteld dat [illegible] bekend ben met hetgeen mijnen vader, Frankrijk en [illegible] gebeurt. Ik hoop hetzelve eenmaal uit dien waan te helpen."

Dezelfde officier bevestigt, hetgeen andere militairen, welke het hof van Weenen bezocht hebben, hebben verhaald, te weten, dat de krijgskunst de begunstigde studie van den jongen hertog is en dat de aartshertog *Karel*, diens peet-oom, het grootste gedeelte van zijnen tijd doorbrengt, om hem daarin te onderrigten. De aartshertog, een vijand van de grondbeginselen des hertogs van *Metternich*, bemint den jongen prins als zijn eigen zoon.

Wij behoeven onzen lezers niet te zeggen, uit welke [illegible] niet papieren deze beide anekdoten getrokken zijn, [illegible] dat wij daarom echter de verdiensten van den jongen [illegible] hoeken te verkleinen.

— Daar moeten, eenigen tijd geleden, eenige Britschen in Portugal mishandeld geworden zijn en het [illegible] bestuur moet deswegens voldoening hebben doen verzoeken. Het engelsch dagblad *le Globe* verzekert, dat dom *Miguel* alle soort van genoegdoening heeft geweigerd.

— Onze Londensche berigten zijn van den 20sten. De debatten, in het Lagerhuis over de hervormingsbill, duurden steeds voort, zonder dat men nog iets bepaalds van den uitslag zeggen kan. Op den 19den was een door den generaal *Gascoyne* voorgesteld amendement, hoezeer de ministers zich daartegen verklaard hadden, met 299 tegen 291 stemmen doorgegaan. Door dit amendement van den heer *Gascoyne* wordt eene vermindering van het getal der leden van het Huis, zoo wel als het vermeerderen van

het getal der vertegenwoordigers voor Schotland en Ierland, beide welke veranderingen de ministers gaarne gezien zouden hebben, belet en verhinderd.

Daar liep in Londen een gerucht wegens de aankomst van eene aanzienlijke deputatie uit Belgie, om Prins *Leopold* de Belgische kroon aan te bieden, *(Zie elders ons vorig nommer)*, ook wegens een aanstaand huwelijk tusschen dien Prins en eene fransche Prinses. Het ministerieel Avondblad schijnt geloof aan laatstgemeld gerucht te hechten, doch meent te weten, dat de Prinses de hand van Prins *Leopold* afgeslagen zou hebben.

— De Warschausche dagbladen van den 14den gaan voort met de opgave van bijzonderheden omtrent den veldslag bij Siedlice. Maar deze bijzonderheden zijn zoo zigtbaar overdreven, dat zij, daardoor zelfs, ongeloofelijk worden. De russen, 31,000 man sterk, zouden, in eene sterke, met 50 stukken zwaar geschut, verdedigde stelling, door 8000 man Polen met slechts 14 veldstukjes, aangetast en daaruit verdreven zijn, met een verlies van 4000 dooden en een gelijk getal gevangenen. — Waarlijk, de veldslag bij Marathon, alwaar de aloude Athenienzers, door hunnen bevelhebber *Miltiades* aangevoerd, met eene bijna gelijke magt, het leger van den magtigen koning *Xerxes* versloegen, mage, met de namen van *Marathon*, *Athenienzers* en *Miltiades* uit de geschiedenis gewischt worden, want *Siedlice*, *de Polen* en hunnen aanvoerder *Skrzynecki* zijn daar. — kortom de berigten der Warschausche dagbladen zijn zoo regenstrijdig, en het poolsch bestuur zelf, dat anders, trots de beste revolutionaire regering, je zelfs trots onze Belgen, niet weinig winderig is, zwijgt over dien vermaarden veldslag, zoo dat wij gerust kunnen beslaten, dat, indien er al iets aan de tijding van dien slag waar is, dezelve ten minste zeer verward en onendig vergroot tot ons komt.

Volgens een berigt uit den *Beobachter*, van de poolsche grenzen van den 6den April, zouden onder de troepen in Zuid-Polen, zoo wel russische als poolsche, groote sterfte heerschen.

De tijdingen uit Italie zijn volstrekt belangeloos. Fransche brieven of papieren zijn ons heden niet geworden.

OOSTENRIJK.

Weenen, den 14den April.

Onze berigten uit Konstantinopel loopen tot den 26sten Maart. Men was aldaar zeer bekommerd over den opstand der Albanezen. De Sultan heeft *Mustapha* pacha van Schkari eenen brief geschreven, in welken hij hem tot gehoorzaamheid vermaant, hetgeen echter even weinig schijnt geholpen te hebben als de dreigementen tegen de Bosniekken; wegens het niet met rust laten der, bij den vrede van Adrianopel, afgestane Servische districten. In het personeel der hoogere beambten zijn, door den Sultan, groote veranderingen gemaakt; onder anderen is de Reis-effendi (minister van buitenlandsche zaken) afgezet en *Suleiman-Redschid*-effendi in zijne plaats aangesteld. Daar zijn, wegens de onder de troepen ontdekte zamenzweringen, onderscheiden maatregelen genomen. De turksche vloot is volkomen toegerust en gereed om onder zeil te gaan; niemand weet iets van hare bestemming.

Eindhoven, den 21sten April.

Gisteren trok hier het schoone tweede bataillon der 1e afdeeling Vriessche schutterij door, zich naar de voorposten te Veldhoven, Meerveldhoven en Aalst begevende. Wie zijn vaderlandsch hart eens zoude ophalen, bij aanschouw deze krachtvolle, vrolijke natuurmenschen en in het algemeen de schutterijen van het platte land, op welke de toegenaamde beschaafde zamenleving nog niet haren, in vele opzigten, verderfelijken invloed heeft uitgeoefend. Hunne gevoelens van liefde voor koning en vaderland, en haat, bloedige haat tegen België en zijn zij mij om het laatste, in deze tijden, even dierbaar als om het eerste. Hun braave majoor *Kneppelhout*, een geëxamineerd officier, had eergisteren het vaandel of tampon, door de Vriessche Dames geborduurd, en voor dit bataillon bestemd, ontvangen. Bij het afmarcheren uit Lieshout, liet hij den krijg formeren en overhandigde hun dit geschenk, met eene korte doch zeer krachtige aanspraak, waarvan het slot was, dat hij dit vaandel aan hunne eer toevertrouwde en al degenen, die tot verdediging van hetzelve beloofden hun leven op te offeren, verzocht met hem te willen uitroepen *Leve de Koning!* Een donderend hoerah en genoeg was het antwoord. Dit Leve de Koning! zal den Belg in de ooren klinken, zoodra hij met onze Vriezen zal kennis willen maken.

Wij maakten bij deze gelegenheid eene spaar aan te roeren, die niet met die der bovengemelde een harmonisch accoord zal beantwoorden aan de verwachting die de natie het regt heeft van hare opofferingen te verwachten.

Men heeft namelijk wel eens de vrees aan den dag gelegd, dat het gouvernement ten opzigte van Belgie, en eene mogelijke hereeniging met dat land, zoogenaamde *arrière pensées* had, en met een oog, hoewel het schijnbaar gesloten is, nog van tijd tot tijd tuurde om te zien, hoe het met de zaken daar te lande gesteld is. Ik voor mij kan het niet gelooven. Ik zal hier niet spreken van de ondankbaarheid, welke hetzelve hierdoor aan den dag zou leggen jegens de noordelijke gewesten, die goed en bloed voor hunne onafhankelijkheid, *voor die scheiding van Belgie* opofferen, daar men beweert, dat een gouvernement door *redenen van staat* van de uitoefening dier burgerlijke deugd ontheven is, en zich (zoo als men dat noemt) *op de hoogte der omstandigheden* moet weten te plaatsen: Ik zal hier alleen aanhalen, het welbegrepen *belang* hetwelk ons gouvernement er bij heeft, om getrouw de beginselen na te leven, die het aan Nederland verkondigd, die het aan Nederland gewaarborgd heeft. Of zoude het gouvernement bij mogelijkheid kunnen denken, dat er met der tijd wel iets op af te doen ware? dat de gebeurtenissen wel weder tot eene tegenovergestelde staatkunde zouden kunnen magtigen? Indien dit werkelijk het geval ware, O mogt het dan van het koesteren der hoop en het beproeven der uitvoering geheel en al afzien! mogt onze geëerbiedigde Koning zich niet laten verleiden door die zekere soort van insekten, *Hofvleijers* genaamd, en die volgens de schoone uitdrukking van Paul Louis Courrier, *» bourdonnent autour des rois depuis leur berceau jusqu'à Saint Dénis*, en waarvan wij nog onlangs een merkwaardig staaltje gezien hebben.

De Noord-Nederlander is bedaard, langmoedig, vol vertrouwen, en heeft bewezen het ongelofelijke veil te hebben voor zijnen Koning; maar indien eene hereeniging met België, onder welken vorm of benaming ook, de uitslag moest zijn van de onnoemelijke opofferingen en van de talrijke bijken van vertrouwen door Noord-Nederland in deze gegeven, dan — Doch dwaal voort mijne drift mij henen! weg, met deze hersenschimmige gevolgtrekkingen; met eene aangename gewaarwording had ik deze beginnen, zóó wil ik ook eindigen; ik verheug mij dus in de strekkende gedachte, dat onze wakkere schutterijen tegen dapperen zullen strijden voor de leus van Leve de Koning! de wakkere voor die van scheiding van Belgie! Leve het Oude Nederland!

Wij laten hieronder eenen brief volgen van welks inhoud wij drie bijna gelijksoortige ontvangen hebben. Alle drie ademen dezelfde wenschen, namelijk die om uit te trekken. Alle drie wederlegen, op dezelfde gronden, de geopperde argumenten tegen het vrijwillig trekken naar het leger te velde, van den heer majoor Baron *van Wassenaar Katwijck*. In een dezer brieven wordt en met eenigen grond beweerd, dat het voorstel, om vrijwillige bataillons schutters op te rigten, thans na alles georganiseerd is, aan het er misschien op aan zal komen, om schielijk te moeten agieren, te laat is. Om dan niet in herhalingen te vallen, zullen wij slechts eenen dezer brieven plaatsen, uit welken gemeld blijkt, met welk een goeden geest het bataillon van den heer majoor Baron *van Wassenaer Katwijck* bezield is.

Aan de Redactie der Arnhemsche Courant.

Mijn Heer de Redacteur!

In N°. 76 van Uw geacht blad, vind ik eenige redenen (in zeer derlei vorm) aangaande het voegen bij het mobiele leger van Bataillons Schutterij, waartoe de woorden: »men schijnt hierloe vrijwillige aanbiedingen in te wachten" in No. 71 van Uw blad voorkomende, aanleiding schijnen gegeven te hebben, benevens een antwoord van U, op eene dezelve.

Hoewel het aangevoerde, tegen het *vrijwillig* aanbieden der Bataillons Schutterij, zeker niet van allen grond ontbloot is, is echter de verantwoordelijkheid voor de Bataillons-Chefs, naar mijne wijze van zien, zoo bezwarend niet als men dezelve wel wil doen voorkomen. In de veronderstelling namelijk, (en dit meen ik met eenigen grond te mogen doen) dat alle Officieren, en reeds weg het grootste gedeelte der (niet alle) Onder-Officieren en Manschappen hunne bereidwilligheid daartoe hebben doen blijken. Want, gesteld er bij een Bataillon van 800 manschappen ruim genomen, 100 zijn, die voor de dienst te velde weinig genegenheid betoonen, zou dan het Vaderland om den minderheid van die 100, van de dienst te velde der overige 700 manschappen moeten afstoken blijven, en de goede gezindheid van deze daarom mogen worden uitgedoofd?

Mij dunkt, dat de Bataillons-Chefs aan het Vaderland verschuldigd zijn alle mogelijke partij van de goede gezindheid hunner onderhoorigen te trekken, dat voor deze verpligting eene te ver gezochte maauwgezetheid moet achterstaan, en dat het belang van het Vaderland, hetwelk het belang is van ons *allen*, en *waarvoor* alles geschiedt, hem oneindig meer, dan dat van enkele huisgezinnen moet ter harte gaan; voor het Vaderland en voor het Vaderland *alleen*, moet zijne zorg zich uitstrekken; hiervoor is hij in de wapenen, de bijzondere belangen van zijne onderhoorigen, liggen buiten zijnen kring.

Het argument van *echtgenooten en huisvaders*, houdt mede geen steek, tot nog toe (meen ik) is slechts de 1ste ban der Schutterijen onder de Wapenen, de huisvaders welke zich dus in de gelederen bevinden zijn of *vrijwilligers* of *plaatsvervangers*.

De Schrijver voert verder aan, „dat de Schutters geene aanblijvende gehoorzaamheid verschuldigde soldaten, maar burgers zijn, die hunne pligten en de magt, welke men over hen heeft, kennen, die volgens wettelijke bepalingen dienen.“ Indien de Schrijver zelf Schutter is (in welk geval bij hem de boven bedoelde moet gerekend worden), schijnt hij van zijne verpligting en de magt welke men over hem heeft, al zeer weinig kennis te hebben; buiten en behalve dat de eerste uitlegging voor den soldaat vernederend zoo niet beleedigend is, zie ik niet in, waarom de schutter minder verpligtingen dan de soldaat zoude hebben; beide dienen volgens de wet, door den Koning met gemeen overleg der staten-generaal vastgesteld; beiden verpligtingen wanneer het de verdediging des Vaderlands geldt, zijn één.

En wat verstaat de schrijver toch wel met verdediging der bedreigde grenzen, moeten men den vijand in de vestingen afwachten? Wij voor mij ben er voor, hem van de uiterste grenzen verwijderd te houden en, moet het tot een treffen komen, het tooneel des oorlogs op vijandelijk bodem over te brengen; ik weet, hiertoe behoort mede de magt te bezitten, maar deze magt is aanwezend in de schutterijen gezamenlijk met het leger.

Het plan of denkbeeld om vrijwillige bataillons schutterij op te rigten is, mijns bedunkens, niet zonder verdienste, moge het gouvernement in dezelfs welbegrepen belang van dezen wenk een gepast gebruik maken. Ik acht het onnoodig, mijn heer de Redacteur, om bij uw antwoord te blijven stilstaan, het laatste gedeelte van mijnen brief, bewijst genoegzaam, dat wij in gevoelen niet veel verschillen. Door dezen te plaatsen zult gij bijzonder verpligten

Een Gehuwd Schutter.

Breda, den 20sten April 1831.

Wij zijn verzocht geworden het volgende te plaatsen:

[illegible] gelegen hebbende troepen, zoo de inwoners hier ter stede, vereerd hebben, ten einde zij hunne tevredenheid en dankbaarheid openlijk te betuigen, aan de heeren officieren van het marschbataillon van het Algemeen depot der landmagt n°. 93, hetwelk alhier 4 weken is gekantonneerd geweest) en hoezeer inkwartiering altijd bezwarend voor ingezetenen zijn moet, dezelve echter zeer verligt door de goede krijgstucht, welke door den Kommandant, den WelEdelen heer *Dressel*, en zijne onderhoorige officieren, met waardigheid werd in acht genomen en uitgeoefend, waardoor dan ook de zeden der burgeren gezuiverd en bevorderd werden.

Door dit een en ander was er een band van vriendschap, tusschen de heeren officieren en de ingezetenen dezer gemeente, gelegd, die hijzonder zigtbaar was, bij het vertrek van voornoemd bataillon; het inwendig gevoel was wederkeerig op aller gelaat te lezen; het was eene scheiding van naauw aan elkander verbondene vrienden; geen wonder dus, dat eenige der voornaamste ingezetenen, tot eenen verren afstand, deze vrienden bij hunnen vertrek vergezelden, en eindelijk bij het scheiden, onder eenen hartelijken handdruk, met een vaarwel! God zij met u!" met gemeende harten uithoezemden, en, hunne vertrekkende vrienden, dankbaar voor hunnen ontvangen blijk van hartelijke zorg tot handhaving van orde en rust, met aandoening nasagden.

Eenige ingezetenen dezer stad.

St. Oedenrode, 19 April 1831.

ACHTKOORDIG PIANO

(*zonder snaren*)

van den Heer WILLEM JOSEPH KEENEN,

te Breda, door den Heer *C. van Wesenbeeken Jr.*, reeds gunstig bij zijne vakgenooten als Instrumentist en vooral als Pianomaker, bekend, dezer dagen de laatste hand gelegd aan een speeltuig, geheel door hem zelven uitgedacht en vervaardigd. De bijzonderheden van zoodanig een, ons inziens belangrijk en vernuftig voortbrengsel, zullen wij de kunstbeschrijving van dit Pianoforte laten volgen, waaruit de kenner oordeele.

Dit speeltuig gelijkt uiterlijk geheel en al naar een staand Piano, hebbende 6 octaal van lage F tot super F, en wordt evenals dat, door de vingers, *zonder eenig bijkomend hulpmiddel van buiten*, bespeeld. Het heeft echter eene eigenschap, welke aan de Pianofortes, en door liefhebbers en kenners meermalen opgemerkt en betreurd wordt, dat namelijk, terwijl op het Piano iedere aangeslagen geluid terstond in kracht vermindert en alleen in den weerklank bestaat, men op dit Speeltuig hetzelfde geluid in dezelfs volle kracht kan aanhouden, zoo als bij een gewaan orgel plaats heeft. Dit heeft echter nog dit boven het orgel vooruit: 1. dat bij eene geringste drukking aanspreekt (waardoor men de teederste Cantabile-passages kan uitvoeren) en 2. dat het geluid, naar gelang men ieder klavier meerder drukt, sterker en naar mate de drukking vermindert, zwakker wordt, even als men op de viool een toon beurtelings kan doen zwellen, doen afnemen en weder doen zwellen, zijnde de speler hierdoor in staat, crescendo's en diminuendo's, morzando's en rinforzando's, point d'orgues enz. uit te drukken. Er is aan het speeltuig slechts eene pedale, welke het geluid van al de toonen, even als bij eene Piano, gelijkelijk temperd.

Wat aangaat den aard van het gelnid, kan men hetzelve vergelijken: in de twee laagste octaven, met dat der Basson; in het opvolgend octaaf, met dat van den Clarinet, in de middeltoonen, met dat der Hoboë, ja zelfs met de *vox humana*, en in de twee hoogste octaven met dat der Flageolet.

Eindelijk heeft dit Speeltuig het onschatbaar voorregt, dat het nimmer ontstemt.

Wat de behandeling zelve betreft, zij met verzekert, dat een goed Piano-speler dezelve binnen weinige dagen in zijne magt hebben kan.

MIJN VADERLAND.

Waar ligt des zangers vaderland?
Waar grote geesten hooge moeten,
Waar kransen voor het schoone bloeien,
De borst voor eigendom kan ontgloeien,
Voor al wat heilig is, ontbrand,
Daar ligt des zangers vaderland!

Hoe heet des zangers vaderland?
Getrouw der vadren van Germanje;
Verbrijzelend eens het juk van Spanje,
En onder WILLEM VAN ORANJE
't Gelukkigst land — Oud-Nederlands
Zóó heet mijn dierbaar vaderland!

Waarom weent 's zangers vaderland?
Om zijner zonen bloedige twisten,
Om wonden die thans de eerzucht slijten,
En met verbroken eeden prijken,
Tot 's nazaats eeuwige smaad en schande
Mijn vaderland!

Wie maakt des zangers vaderland
Die immer Neêrland, [illegible]
Ook thans een offer onzen dooden,
Te brengen met des wrekers hand,
Dat smeekt des zangers vaderland!

Wat wil des zangers vaderland?
Het smeekt de [illegible]
De muiters van de [illegible]
Of zij hen [illegible]
Dat wil mijn dierbaar vaderland!

Wat hoopt des zangers vaderland?
Dat 't ondier in zijn kracht zal bezwijken,
Of dat de tijdgenoot hun zal lezen
Hoe Regt en Waarheid triomfeert,
Bij 't zacht bestuur van Wassenaar-land,
Mijn vaderland!

LETTERKUNDE.

Noord-Brabandsch Volksgeest [illegible]

Van Noord-Brabandsche Volksgeest

[illegible] bij J. J. ARKESTEIN, [illegible]

de prijs is [illegible]

Na het uitbarsten der onlusten in België werd door sommigen [illegible] contrast den in *Noord-Braband* heerschenden geest gevoed. Dit vermoeden te bestrijden en zijnen landgenooten betere denkbeelden omtrent den Noord-Brabandschen volksgeest te geven, was het doel van den schrijver der hier aangekondigde *brochure*. Wij zullen dat doel [illegible] zegt ook hij zelf, bestaat de overtuiging, dat ieder in deze provincie, [illegible] goed gesteld is, en de waarachtige vrijheid boven [illegible] beschouwt *suprematie* stelt, met dezelfde getrouwheid [illegible] doordrukt Nederlander aan zijnen vorst en diens regering [illegible] is. De opgenomene schrijver, deze *brochure* [illegible], van dit onderwerp meer partij hebben [illegible] ontveinzen wij ons niet, ook meer dan eene [illegible] had; dank zij de wijze, waarop [illegible] van invloed [illegible] menschen zich, voor en in de eerste dagen der [illegible] Belgische revolutie hebben uitgelaten. Menschen, die [illegible] met hunne eigene grootheid, dan het belang [illegible] beharigden; onder hunne [illegible] van de eenheid [illegible]. Wij — en de schrijver van den *Noord-Brabandschen* [illegible] doet dit gevoelen met ons — wenschen, dat *deze* Noord-Brabanders zich slechts [illegible] de *Belgen* wilden laten *naturaliseren*, [illegible] was de goedkoopste wijze om van hen ontslagen te zijn. De kundige schrijver [illegible] voort zijne welvernedene [illegible] het waar belang zijner provincie-genooten te wijden.

PROGRAMMA.

HET BESTUUR DER AKADEMIE VAN BEELDENDE KUNSTEN, BOUWTOEGEPASTE WERKTUIG- en ZEEVAARTKUNDE, onder den naam: *MINERVA*, alhier, in deszelfs Vergadering van den 16 Maart 1831, ingevolge art. 18 der Wet van de Akademie, ter aanmoediging van de *Binnenlandsche* Kunstbegefenaars, besloten, eene *Eereprijs* uit te loven in het vak der *Schilderkunst*, bestaande in een *Getuigschrift* en *vijftien Gouden Ducaten*, voor het *best* gecomponeerde verdeelde *Schilderij*, geheel afgewerkt, hoog 46, breed 62 Nederl. Duimen, voorstellende een DORPSGEZICHT MET EENE GROEP AANKOMENDE REIZIGERS MET PAARDEN ENZ. VOOR EENE HERBERG, EN VERDERE STOFFAADJE.

Het bestuur der voorz. Akademie noodigt uit tot de behandeling van het even gemeld onderwerp, en tot het dingen naar den uitgeloofden prijs *alle Leden der Akademie* en voorts *alle Binnenlandsche Kunstbeoefenaars*.

Diegenen, welke naar deze Eereprijs willen dingen, zullen de navolgende bepalingen in acht moeten nemen:

1. De Stukken zullen, vóór den 1 October 1831, vrachtvrij ingekomen moeten zijn aan het Gebouw der Akademie, in de Kijk-in-'t Jatstraat, onder adres van den Secretaris van het Bestuur.

2. De ingezondene Stukken zullen moeten geteekend zijn met eene zinspreuk of een ander kenmerkend merk, welke spreuk of merk door eene andere hand dan die van den Vervaardiger van het Stuk geschreven, ook gesteld zal moeten worden op een bijgaand verzegeld Briefje, in hetwelk de Naam en Woonplaats van den Maker van het Stuk vermeld staan, dit moet verzegeld zijn met een duidelijken afdruk van het Cachet in Lak.

3. Het bekroonde Stuk blijft den Eigendom van den Maker, onder verpligting, om daarvan eene Teekening of volledige Schets, in Kleuren en in dezelfde grootte als het Bekroonde Stuk, kosteloos en vóór de teruggave van het Stuk, aan de akademie te verschaffen.

4. De mededingers kunnen des verkiezende, in het Naambillet den Prijs stellen, waarvoor zij het ingezondene Stuk aan de Akademie willen afstaan; zullende het Bestuur na de Prijsuitwijzing aan den Bekroonden opgeven, of het Stuk voor het Kabinet wordt aangekocht: en in dat geval de Maker ontheven zijn van de verpligting, tot het verschaffen eener Teekening of Schets van het Bekroonde Stuk.

5. Elk der niet Bekroonde Stukken zal, benevens het ongeopend Biljet, in hetwelk de Naam van den Maker uitgedrukt is, tegen overgave van de Zinspreuk of het Merk, met dezelfde hand geschreven, benevens van een afdruk van het Cachet, waarmede het Naambriefje is verzegeld, aan den Vertooner teruggegeven worden. Deze terugvraag zal moeten geschieden binnen den tijd van drie maanden, te rekenen van den dag af dat de uitwijzing bekend gemaakt is.

6. De uitdeeling van den behaalden Prijs aan den Bekroonden of deszelfs Gevolmagtigde zal plaats hebben in de Vergadering der Leden van Januarij 1832.

Op last van het Bestuur voornd.:

Groningen den 17 Maart 1831. R. DE KROER OTTENS.

---

* * Heden werd onverwacht, des avonds, tot onze hartgrievende droefheid, door eene slijmberoerte uit ons midden weggerukt, onze teergeliefde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw MARIA ANNA VAN BEDAFF, Weduwe van wijlen onzen geachten Vader den WelEdelen Heer NORBERTUS FRANCISCUS PELTTIENS, na voorziening met de Heilige Sacramenten onzer Moeder de Heilige Kerk.

Die de dierbare overledene gekend hebben beseffen, welk eene brave en zorgvuldige Moeder wij aan haar verliezen, die wij immer in ons hart zullen betreuren.

Breda den 21 April 1831. Namens mijne Zusters en Behuwdbroeders, J. F. PELTTIENS.

NB. De Negotie in IJzer en Steenkolen zal op dezelfde firma van de Heer PELTTIENS en ZOON, gecontinueerd worden.

AMORTISATIE SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, enz.

M. SMITS, Agent van het Domein te Breda, zal, op Dingsdag den 3 Mei 1831, 's morgens ten tien uren, ten stadhuize van Breda, en ten overstaan van den Heere Burgemeester aldaar, publiek Aanbesteden: Het Eenjarig ONDERHOUD DER GROOTE WEGEN enz. in het ressort van het Agentschap Breda, overeenkomstig als die Aanbesteding tegen den 18 dezer is geannonceerd geweest, doch welke alstoen geen voortgang heeft gehad.

Liggende het Bestek en de Konditien ter lezing, zoo als bij de vorige Advertentien is vermeld.

De Agent voorn.,
M. SMITS.

---

* * Wordt geadverteerd dat op het rekest, aan den Koning gepresenteerd door JACOBUS THEWES, Kleermaker en Winkelier, woonende te Bergen op Zoom, ten einde te mogen verkrijgen surséance van betaling, provisioneele en executien voor den tijd van twaalf maanden, buitendien eene provisioneele surchéance, hangende de deliberatien, met Hoog Geregtshof te 's Gravenhage, derde Civile Kamer, in welken staande dit rekest is gesteld geworden, alvorens daarop aan Zijne Majesteit te dienen van bericht, consideratien en advies, heeft gecommitteerd den suppliant, benevens alle deszelfs crediteuren te compareren op *Vrijdag den* 20 *Mei* 1831, voor de Heeren en Mrs. VERHUELL en VAILLANT, Raden in den Hove, als Commissarissen die hen zullen hooren en den Hove rapport doen, met bijvoeging, dat bij zo dezelve crediteuren compareren dan niet, door het Hof ten deze zal worden geadviseerd als bevonden zal worden te behoren.

Zijnde wijders door het Hoog Geregtshof aan den suppliant verleend, hangende de deliberatien van Zijne Majesteit den Koning *provisionele surchéance van betaling en van alle regterlijke vervolgingen*.

Inmiddels kan van het rekest en appointement en van de bijlagen daarbij gevoegd, inzage genomen worden in 's *Gravenhage*, ten kantore van Mr. JACOB GEORGE ALEXANDER CLANT, Procureur bij het Hoog Geregtshof, en te Bergen op Zoom bij Mr. M. VAN MANSFELD, Advokaat aldaar.

---

* * Degenen, die voor hunne Kinderen onderrigt verlangen in de FRANSCHE, ENGELSCHE en DUITSCHE TALEN, alsmede in de REKENSTEL- en MEETKUNST, de AARDRIJKS- en GESCHIEDKUNDE, waartoe zich toevallig eene bijzonder geschikte en min kostbare gelegenheid aanbiedt, kunnen zich (met vrachtvrije brieven) ter bekoming van verdere inlichtingen adresseren aan de Uitgevers dezer Courant te Breda.

---

* * De Ondergeteekende maakt bij deze aan Heeren Koopheden bekend, dat bij hem te bekomen zijn allerhande soorten van PORSELEINEN PIJPEN KOPPEN. Hij heeft eene partij derzelve laten vervaardigen, met de Portretten der Generaals *Chassé* en *van Geen*, benevens met Afbeeldingen van Schutters, Jagers, Jagers van den Dam, Grenadiers, in marschtenue, Officieren der Flankcompagnien, Leidsche Studenten als vrijwillige Jagers, Officieren der vrijwillige Jagers, Huzaren, Lanciers, Kurassiers en Dragonders, voorts bevat zijn Magazijn ook eene menigte GOUDEREN, bekend onder de benaming van *NEUREN-BERGER WAREN*, al hetwelk hij tot de civielste prijzen in het groot verkoopt, en daar de Ondergeteekende zijn Winkel van GOUDEN en ZILVEREN WEREN kwitteert, zoo zal hij alles tot verminderde prijzen uitverkoopen.

ISAAC BENEDICTUS.

Op de Hoogstraat, het 2de Huis van de Wijde-Marksteeg, G, No. 117, te Rotterdam.

---

* * G. J. A. BELLERINCK, Boekverkooper te Amsterdam, heeft verzonden, en is alom *gratis* te bekomen: BERIGT VAN INTEEKENING op een werkje voor de jeugd, onder den titel van: LEVENSBERIGTEN ZELFSOPOFFERINGEN VAN DEN NEDERLANDSCHEN HELD J. E. J. VAN SPEIJK, hetwelk geschreven zal worden door A. R. van Maasteren, Geb. *Schipperoort*, met platen en fac-similes in klein formaat.

De inteekening staat open tot ultimo Mei, en zal bij eene naamlijst, hoofd van jeugdige inteekenaren, dit werkje geplaatst worden. De prijs vooral niet te bepalen zijnde, wordt dezelve echter voorloopig op ƒ 1,50 berekend.

PLAANGRIJK BERIGT.

Bij H. MOGENIJZER, Boekverkooper, Rokin bij de beurs No. 135 te Amsterdam, wordt uitgegeven het *Portret* van den vereeuwigden zeeheld JAN CAREL JOST HUYSSEN VAN SPEIJK; hij refereert de vrienden des vaderlands aan zijne vorige advertentien omtrent gemeld afbeeldsel, de prijs op best linneesch papier ƒ 2,00, op best velin ƒ 1,00. — Bij hem wordt tevens uitgegeven het origineel afbeeldsel van de aan het overlijden des overledenen Zeeheld bevondene HUK, thans aan de lands werf te Amsterdam berustende, prijs 40 Cents. Bij hem staat ter inteekening open het 1ste deel der Bijdrage tot, of het vervolg op de GESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN, door den heere *E. J. Mulder* tegen ƒ 0,05 uitgetreden à ƒ 3,40 het eerste deel ziet hiervan het licht à ƒ 3,40, dit werk, het werk iedere vriend des vaderlands dient te bezitten, bevat alle die belangrijke gebeurtenissen die derzaak, begin, voortgang, einde, kenmerken en gevolgen van den belgischen opstand onder Koning *William I*, voor geheel Nederland opleverden.

De verzamelingen der stukken en aanbiedingen van Nederlands ingezetenen, ten behoeve van het Rijk vroeger uitgegeven het stuk à 8c Cent.

Bij J. SCHELLINGH te *Groningen* is gedrukt en mede bij J. VAN BRAVE Jr. te *Amsterdam* en alom te bekomen:

HANDBOEK der WELLEVENDHEID of Aanwijzing om zich in de Zamenleving welvoegelijk te gedragen, inhoudende voorbeelden van mondelijke en schriftelijke geluk-wenschen, beleefdheden, noodigingen, aanbiedingen, verzoeken, vereerbiedingen enz. bij allerlei gelegenheden, met de daartoe passende antwoorden. Voorts regels, volgens welke men zich in een Gezelschap, in de Kerk, op Bals, Concerten, aan Tafel en jegens aanzienlijke Personen moet gedragen, en wat men ten opzigten zijner Woning, Kleeding, Houding, Spraak, en Manieren moet in acht nemen. De Prijs is 90 Cents.

Te BREDA bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.